

Planeringslösningar – Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet

PRELIMINÄRT UTKAST TILL HAVSPLAN (APRIL 2026)
SATAKUNTAFOBUNDET, EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND &
HAVSPANERINGSKOORDINERINGSGRUPPEN

Innehåll

1	Inledning – Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet	2
2	Maritima zoner	3
2.1	Kust	3
2.2	Inre skärgård och inre kustvatten	4
2.3	Yttre skärgård och yttre kustvatten	5
2.4	Öppet hav	6
3	Marin miljö och marin natur	8
4	Energiförsörjning	10
5	Sjötrafik	13
5.1	Hamnar	13
5.2	Sjöfartsområden	13
5.3	TEN-T-funktionell förbindelse och funktionell förbindelse samt transportkorridor för beredskap	14
6	Fiskerinäring	16
6.1	Fiske och fiskehamnar	16
6.2	Vattenbruk	17
7	Turism och rekreation	20
8	Kulturarv och skärgård	22
9	Marin industri	25
10	Utvinningsbranschen	26
11	Blå bioteknik	27
12	Försvar	28

1 Inledning – Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet

I Skärgårdshavet och södra Bottenhavet finns en lång tradition av kustbosättning och sjöfart, vilket syns både i vardagen för invånarna i området och i näringslivet. Användningstrycket på havsområdet har dock ökat även i Skärgårdshavet och i södra Bottenhavet. Havsplanen lyfter fram både områdets nuvarande användning och framtida möjligheter och presenterar också natur- och kulturvärden som stöder utvecklingen av området.

I området betonas metall- och marinindustrin, de stora hamnarna, fisket och vattenbruket samt havsvindkraften i Satakunta. Turismen är också viktig. Den marina industrin och det övriga näringslivet i planeringsområdet stöder sig starkt på sjöfart och hamnfunktioner. Hamnarna i Egentliga Finland och Satakunta har en betydande roll inom den internationella logistiken och i Finlands handelssjöfart samt i persontrafiken. Den unika skärgårdsnaturen, landskapsområdena och det livskraftiga kulturarvet i planeringsområdet är betydande attraktionsfaktorer för turism och rekreation. Bottenhavets och Skärgårdshavets nationalparker stöder utvecklingen av turismen i planeringsområdet.

2 Maritima zoner

I havspaneringen anvisas fyra zoner. Utgångspunkten för indelningen av havsområdet i zoner är en typindelning av ytvattnen utmed hela Finlands kust. Typindelningen har förenklats för att möta behoven inom havspaneringen. I den förenklade zonindelningen har den inre skärgården och mellanskärgården samt de inre kustvattnen slagits samman. Zonerna är 1) kusten, 2) den inre skärgården och de inre kustvattnen, 3) den yttre skärgården och de yttre kustvattnen samt 4) det öppna havet. Kustzonen täcker cirka 10 km från inlandet till strandlinjen.

Finlands kust och havsområden bildar en unik helhet. Bakgrunden till zontänkandet inom havspaneringen är att betona denna exceptionella helhet och beakta de ramvillkor som de olika zonerna ställer för de marina funktionerna och samordningen av olika funktioner. Zonerna bildar ett sammanhängande kontinuum där landskapet, naturförhållandena, djurlivet och mänsklig verksamhet förändras steg för steg. Växelverkan mellan land och hav framhävs i kustzonen och den inre skärgården.

Alla zoner planeras med sikte på att trygga och främja en god status i den marina miljön, främja målen för havs- och vattenskyddet, bevara kulturvärdena samt trygga verksamhetsförutsättningarna för sjöfarten. I planeringen ska man också beakta internationella infrastruktur- och trafikförbindelser, den marina miljöns särdrag, växelverkan mellan land och hav samt försvarets behov. I planeringen och utvecklingen av alla zoner strävar man efter att bevara öppna havsvyer och landskapsvärden.

2.1 Kust

Kustzonen är ett centralt område för växelverkan mellan land och hav, där funktioner på land påverkar den marina miljön och användningen av havsområdena återspeglas i kustområdena. Zonen fungerar som en central länk mellan avrinningsområdena och havsområdet.

Kustzonen kännetecknas av betydande biologisk mångfald och värdefulla livsmiljöer vid kusten. Zonen är ekologiskt känslig och sårbar för effekterna av klimatförändringar, eutrofiering och annan belastning. Kustzonen har en central roll som övergångszon för landets och havets ekosystem.

I kustzonen finns Finlands största städer med hamnar. Samhällsstrukturen är ofta tät och markanvändningen mångsidig. Centrala funktioner inom zonen är boende, turism och rekreation, trafik och logistik, industri och produktion, jord- och skogsbruk samt olika energiproduktionsformer och överföringsförbindelser. Zonen kännetecknas också av multilokalitet samt säsongsvariationer i fritidsboende och turism. I zonen finns värdefulla kulturmiljöer, såsom kuststäder, landskapsområden, befästningar, fiskebyar och sjöfartsrelaterade helheter. Centrala drag i zonen är livlig trafik och logistiska förbindelser mellan land- och havsområdena.

Landhöjningen har en betydande inverkan på zonens egenskaper särskilt i Kvarken och Bottenviken, där landhöjningen är nästan en centimeter per år. På grund av landhöjningen förändras strandlinjen och markområdenas areal ökar. Landhöjningen dämpar också höjningen av havsnivån.

För kustzonen anvisas funktioner som stöder en hållbar användning och utveckling av kusten så att planeringsområdena kan profileras med stöd av sina egna starka sidor. I planeringen av zonen betonas växelverkan mellan land och hav.

I planeringen och utvecklingen av kustzonen är det viktigt att i enlighet med Finlands kuststrategi 2030 beakta tryggheten av den biologiska mångfalden, stävandet av och anpassningen till klimatförändringarna samt stärkandet av kustsamhällets livskraft. I planeringen betonas samordningen av områdesanvändningen vid kusten och användningen av havsområdena samt identifieringen av funktionernas samverkan.

I kustzonen är det viktigt att beakta de ekologiska förbindelsernas funktion, minskningen av konsekvenserna av belastningen från avrinningsområdet, kustens tillgänglighet och den fria strandlinjens tillräcklighet.

I planeringen och utvecklingen av kustzonen är det viktigt att stärka näringslivets förutsättningar samt säkerställa en fungerande och störningstålig logistik mellan hamnarna, hamnarnas bakland och de fortsatta förbindelserna på fastlandet både inom gods- och persontrafiken. Inom zonen är det viktigt att beakta fungerande energiöverförings- och datakommunikationsförbindelser samt försörjningsberedskapens och den övergripande säkerhetens behov.

2.2 Inre skärgård och inre kustvatten

Zonen är mångsidig med tanke på funktionerna och har en känslig naturmiljö. Många konsekvenser av näringsbelastningen och nedskräpningen samt klimatförändringarna riktas särskilt till havsområdet nära kusten. Många maritima funktioner anknyter till zonen för den inre skärgården och de inre kustvattnen. I zonen finns ett flertal grunda vattenområden som är betydelsefulla för den biologiska mångfalden. Naturtyper som är karaktäristiska för den inre skärgården är bland annat å- och älvmyrningar, kustlaguner, smala brackvattenvikar och grunda vikar samt sandbankar under vatten och rev. I zonen finns rikligt med förekomster av den marina naturens nyckelarter samt områden som är viktiga för fågelbeståndet. I zonen finns värdefulla kulturmiljöer och landskapsområden samt kulturarv under vatten. Skärgårdskulturen syns starkt i zonen.

Centrala funktioner i zonen är turism och rekreation, boende och fritidsboende, sjöfart och hamnfunktioner, kustfiske, vattenbruk och marin industri.

I planeringen av zonen betonas hantering av de konsekvenser som verksamheter längs kusten har för den marina miljön. I zonen är det viktigt att beakta de logistiska förbindelserna mellan olika funktioner samt kraftledningar, kablar och rör från havet till fastlandet, de behov som turism- och rekreationsområdena har och som uppkommer i fråga om boende och fritidsboende.

I zonen finns mångsidiga ekosystemtjänster. Regleringstjänsterna som växtligheten och algerna erbjuder förekommer mest i havsvikar, mynningsområden och kring öar, där det finns rikligt med växtlighet. Sådana tjänster är till exempel bindning av kol och näringsämnen, syreproduktion samt

bekämpning av erosion. Strandvegetationen erbjuder också en viktig livsmiljö för fiskyngel. Av produktionstjänsterna är kustfisket särskilt viktigt. Ett särdrag i zonen är också vassens potential för energianvändning. Kulturtjänsterna i zonen är mångsidiga och ofta också lättillgängliga för människor, som bland annat olika friluftsför- och rekreationsmöjligheter i skärgården och vid kusten samt kulturarvsobjekt.

För zonen för den inre skärgården och de inre kustvattnen anvisas lämpliga funktioner så att planeringsområdena kan profilera sig med stöd av sina egna styrkor. Zonen planeras som en zon som samordnar flera aktörer och funktioner. I planeringen och utvecklingen av zonen är det viktigt att beakta funktionerna och logistikbehoven i havsområdet och kustzonen. I planeringen är det viktigt att beakta rörligheten mellan havsområdet och fastlandet. Särskilda utvecklingsbehov kan gälla turism- och rekreationsförbindelser, fiske och vattenbruk, gods- och persontrafik samt boende och fritidsboende. I planeringen och utvecklingen av zonen är det viktigt att beakta behoven både i fråga om skyddet av den marina undervattensmiljön och av skärgårdsnaturen. Hit hör till exempel områden som är viktiga med tanke på den biologiska mångfalden samt fiskarnas lek- och yngelproduktionsområden. Det är viktigt att beakta främjandet av fungerande ekologiska förbindelser i alla planer och projekt.

2.3 Yttre skärgård och yttre kustvatten

Betydelsefulla naturtyper i zonen är sandbankar och rev samt kobbar och öar i yttre skärgården. I zonen finns förekomster av nyckelarter i den marina undervattensmiljön och områden som är viktiga för fågelbeståndet. Zonen präglas av värdefulla kulturmiljöer, såsom fyröar, landskapsområden och kulturarv under vattenytan.

Kännetecknande för zonen är även dess skärgårdskultur och livliga sjötrafik.

Centrala funktioner i zonen är turism och rekreation, sjöfart, vattenbruk och fiske. I zonen finns i tillämpliga delar också potentiella områden för havsbaserad vindkraft samt boende och fritidsboende.

Av ekosystemtjänsterna i zonen betonas särskilt olika underhålls- och regleringstjänster, som den erosionskontroll som skärgårdens strandvegetation erbjuder, undervattensvegetationen samt den yttre skärgårdens viktiga häcknings- och rastområden för skärgårdsfåglar. Av produktionstjänsterna betonas kommersiellt fiske samt av kulturtjänsterna rekreation, naturturism och skärgårdens kulturarv.

Zonen för den yttre skärgården och de yttre kustvattnen anvisas lämpliga funktioner så att planeringsområdena kan profilera sig med stöd av sina egna starka sidor. Zonen planeras som en zon som förenar kusten och det öppna havet och som värnar om skärgårdskulturen och de traditionella skärgårdsnäringarna.

I zonen är det viktigt att beakta verksamheternas anslutning till fastlandet, till exempel sjöfartsområden, de förbindelser som fiskerihushållningen förutsätter samt turism- och rekreationsleder. I zonen ska man trygga verksamhetsförutsättningarna för säkra och fungerande sjötransporter. Dessutom är det viktigt att beakta kraftledningar, kablar och rör från havet till fastlandet samt funktioner som är viktiga för sjösäkerheten.

I planeringen och utvecklingen av zonen är det viktigt att beakta behoven i fråga om den marina undervattensmiljön och skyddet av skärgårdsnaturen, områden som är viktiga för den biologiska mångfalden, fiskarnas lek- och yngelområden, områden som lämpar sig för havsbaserad vindkraft, sjöfartsområden, sjösäkerheten, områden för fortsatt uppfödning av fisk samt fiskeområden.

I zonen är det viktigt att beakta behoven av att samordna branscher, till exempel vattenbruk, sjöfart och sjösäkerhet. I fråga om den havsbaserade vindkraften ska man också undersöka en samordning med andra branscher, naturvärdena och försvaret.

2.4 Öppet hav

Zonen för öppet hav kännetecknas av vidsträckta och relativt enhetliga havsområden, liten permanent områdesanvändning samt kraftiga naturförhållanden. Centrala särdrag för det öppna havet är tidsmässiga variationer i natur- och användningsförhållandena.

I zonen förekommer naturtyper under vatten av geomorfologisk och biologisk betydelse, såsom sanddyner, rev, moränformationer och andra värdefulla livsmiljöer. Området fungerar också som fortplantnings- och födoingåsområde för fiskar samt som flytt- och födoområde för sjöfåglar. Kopplingen till områden som ligger närmare kusten är betydande. I området finns det dessutom kulturarv under vatten, såsom vrak och andra maritimhistoriska lämningar. Av landskapsvärdena i zonen framhävs det öppna havslandskapet. Däremot kännetecknas zonen av bristfällig information om områdets natur- och kulturvärden.

Centrala funktioner i zonen för öppet hav är sjöfart och kommersiellt fiske samt i de västra havsområdena i allt högre grad havsbaserad vindkraft. Zonen har också en central roll i den nationella försörjningsberedskapen, energisystemets funktion och säkerheten i den maritima trafiken.

Av ekosystemtjänsterna i zonen betonas produktionstjänster, särskilt trålfiske på öppet hav. De geologiska resurserna i Finska viken är i synnerhet potentiella täkter av havssand och grus samt sedimentbottnar av järn och mangan. Det öppna havslandskapet samt de historiska vrakens och fyrarnas kulturarv erbjuder kulturtjänster i zonen.

I zonen för öppet hav ska planeringen grunda sig på de allmänna målen för havsplaneringen: främjande av hållbar användning, tryggnad av en god status i de marina ekosystemen, sparsamt och ansvarsfullt utnyttjande av naturresurserna samt samordning av olika maritima funktioner. I planeringen ska man iaktta ett ekosystembaserat tillvägagångssätt och försiktighetsprincipen.

Zonen för öppet hav ska granska som en omfattande, funktionell helhet där områdena kan profilera sig med stöd av sina egna starka sidor. I planeringen ska man beakta naturförhållanden som är typiska för öppet hav, såsom vind-, våg- och isförhållanden samt tidsmässiga och regionala variationer i klimatet och de marina processerna.

I zonen för öppet hav är det viktigt att identifiera och främja potentialen för hållbar blå tillväxt. I planeringen ska man beakta klimatförändringarnas effekter, såsom höjningen av havsytan, de föränderliga isförhållandena och de ökande mängden extrema fenomen samt deras konsekvenser.

I planeringen av zonen för öppet hav är det viktigt att trygga verksamhetsförutsättningarna för sjöfart, försörjningsberedskapen och försvaret. Ändringsbehoven ska beaktas proaktivt som en del av den nationella helheten och Östersjöregionen.

I synnerhet i planeringen av energiproduktionen och den tillhörande infrastrukturen ska man samordna säkerheten inom sjöfarten, försörjningsberedskapen, miljökonsekvenserna och försvarsaspekterna.

I planeringen av zonen för öppet hav ska man beakta kopplingarna till andra zoner samt till kusten och fastlandet. Funktionerna på öppet hav hänför sig till hamnar, system för energi och försörjningsberedskap, industri, logistikkedjor och dataöverföring.

3 Marin miljö och marin natur

I havsplanen identifieras områden och ekologiska förbindelser som är viktiga med tanke på den marina naturens mångfald och som stöder de marina ekosystemens funktion och bevarandet av den biologiska mångfalden.

I planen anvisas sådana områden med betydelsefulla naturvärden under vatten som grundar sig på nationellt identifierade ekologiskt betydelsefulla marina undervattensområden (EMMA). Områdena representerar livsmiljöer som är värdefulla med tanke på undervattensarternas och naturtypernas mångfald, hotbild och unika karaktär. Till dessa hör fortplantningsområden för fiskar, naturtyper under vatten och vegetationszoner samt geologiskt mångsidiga miljöer. Naturvärdena koncentreras särskilt till grunda kustvatten och miljöer kring öar. Områdena är också potentiella produktionsområden för ekosystemtjänster. EMMA-områdena är områden som är sensitiva för klimatförändringar. Enligt utredningen [Ilmasto-EMMA – eventuelle konsekvenser av klimatförändringarna för Finlands ekologiskt betydelsefulla marina undervattensmiljöer](#) från 2025 tillhör majoriteten av EMMA-områdena den klass som påverkas kraftigt av klimatförändringar, som ändringar temperatur, salthalt och syrehalt. Det är sannolikt att naturvärdena kommer att förändras betydligt under det kommande århundradet både i och utanför EMMA-områdena. Beteckningen tar inte ställning till administrativa gränser, och de utgör inte förslag till skyddsområden. Natura 2000-nätverkets områden, nationalparker och andra skyddsområden har beaktats i havsplaneringen.

I havsplanen anvisas också betydande ekologiska förbindelser som beskriver havsområdenas och kustens ekologiska konnektivitet på allmän nivå. Till dessa hör till exempel ekologiska förbindelser längs med kusten, åar, älvar och mynningsområden som är viktiga för vandringsfisk samt flyttstråk för fåglar och fladdermöss. Å- och älvdalarna är sådana övergångszoner och ekologiska förbindelser i nätverket av blågröna områden som är viktiga för växelverkan mellan land och hav. De ekologiska förbindelserna stöder arternas rörlighet, kontinuiteten mellan livsmiljöerna och ekosystemens anpassningsförmåga i föränderliga förhållanden. Vid utvecklingen av olika mänskliga aktiviteter är det viktigt att beakta bevarandet och förbättringen av de ekologiska förbindelserna.

Åar och älvar, mynningsområden och strandzoner utgör centrala förbindelser mellan landekosystem och marina ekosystem. De möjliggör bland annat vandringsfiskarnas livscykel. Åarna och älvarna transporterar också betydande mängder näringsämnen från avrinningsområdena till havet. Eutrofiering är en av de viktigaste utvecklingsförlöppen som påverkar statusen för Finlands marina ekosystem.

Naturvärdena har aktivt beaktats i planeringslösningarna för havsplanen. Målet med planeringslösningarna är att trygga den marina naturens mångfald, de ekologiska nätverkens funktion samt de marina ekosystemens förmåga att anpassa sig till förändringar,

såsom klimatförändringarna. Planen presenterar inte potentialer som sannolikt orsakar konflikt med de centrala naturvärdena. I planeringen är det viktigt att utöver naturvärdena även beakta informationsbristerna samt behovet av att utveckla kartläggningen av undervattensnaturen särskilt på öppet hav.

I planeringsområdet för Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet finns sammanlagt 16 områden med betydelsefulla naturvärden under vatten. Områdena innehåller bl.a. viktiga fortplantningsområden för fiskar, mångsidiga havsnaturtyper, geologiskt mångsidiga områden och mångformiga makroalgsamhällen.

I planeringsområdet finns två marina nationalparker, ett omfattande nätverk av skyddsområden och många fågelområden av internationell, nationell och landskapsmässig betydelse.

Planeringsområdets avrinningsområde är vidsträckt och kännetecknas av många åar och älvar, å- och älvdalar samt mynningsområden. Många åar och älvar och mynningsområden vid kusten har identifierats som ekologiska förbindelser. Avrinningsområdet har stor betydelse för havet genom växelverkan mellan land och vatten. Den ekologiska kontinuiteten både längs kusten och över Östersjön är central i området både med tanke på fåglarnas och fladdermössens flyttstråk, fiskarnas vandringsleder och anpassningen till klimatförändringarna. Eteläjoki-Norrmark å och Kisko å har fastställts som spetsobjekt i den nationella fiskvägsstrategin.

4 Energiförsörjning

I havsplanen har potentiella områden för havsbaserad vindkraft anvisats med beteckningen energiproduktion. Syftet med dessa områden är att centralisera byggandet av havsbaserad vindkraft och samordna det med god status i den marina miljön, landskapsvärden och andra användningsformer i havsområdet. Områden som lämpar sig för havsbaserad vindkraft kan också finnas utanför dessa områden. I utvecklingen av den havsbaserade vindkraften är det viktigt att beakta maritima näringar såsom fiske, sjöfart, rekreativ användning och turism, landskaps-, natur- och kulturvärden samt försvaret. Utvecklingen av den havsbaserade vindkraften kan till exempel utlösa krav på radarkompensation. Dessutom ska man beakta förbindelsebehoven i anslutning till energiöverföring i havsområdena samt anslutningen till stamnätet för el och gas. Det är också viktigt att beakta de sammantagna konsekvenserna med de många landbaserade vindkraftsprojekten i kustregionen.

De potentiella områdena för havsbaserad vindkraft som anvisats i havsplanen är stora och ligger huvudsakligen i zonerna för den yttre skärgården och de yttre kustvattnen samt zonen för öppet hav över 10 kilometer från kusten. Några områden som anvisats för havsbaserad vindkraft i landskapsplanerna ligger närmare kusten. Koncentration av vindkraftsproduktionen till stora områdeshelheter på öppet hav, tillräckligt långt från kusten och skärgården, främjar samordningen av vindkraft och andra användningsformer i havsområdet samt minskar konsekvenserna för miljön och landskapen. Majoriteten av de övriga funktionerna och värdefulla naturobjekten ligger närmare kusten, i skärgården och i grunda havsområden.

I identifieringen av potentiella vindkraftsområden har man för territorialvattnens del använt landskapsplaner jämte bakgrundsutredningar och för den ekonomiska zonen del de utredningar som arbets- och näringsministeriet låtit göra.

De avgränsningar av vindkraftsområden som anvisats i landskapsplanerna grundar sig på vindkraftsutredningar där man har beaktat bland annat skyddsområden, Natura 2000-områden och andra naturvärden, landskapsvärden, sjöfartsområden samt försvarets funktioner. Analysen av vindkraftsområdena har varit översiktlig och till exempel naturvärdena bör utredas noggrannare i samband med projekten.

Arbets- och näringsministeriet lät göra en miljökonsekvensbedömning av myndigheternas planer och program (SMB) av potentiella områden för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen. I SMB har konsekvenserna för människor, naturmiljön, samhällsstrukturen och användningen av naturresurser samt korseffekterna av dessa och samverkans effekterna av alternativa genomföranden bedömts separat för varje område för havsbaserad vindkraft.

I avgränsningarna av de områden för havsbaserad vindkraft som anvisats i havsplanen har man också beaktat resultaten från projektet för utveckling av havsbaserad vindkraft i Finland (*MeriTV-Merituulivoiman kehittäminen Suomen merialueilla*). I forskningsprojektet har man med hjälp av

verkkoyhteisö Zonation utrett var den havsbaserade vindkraften kan utvecklas på ett hållbart sätt i Finlands havsområden samt bedömt miljökonsekvenserna av enskilda vindkraftsprojekt.

I havsplaneringen identifieras också behov i anslutning till energiöverföring. I planen presenteras som symboliska riktlinjer energiöverföringsförbindelser till havs och på land som är viktiga för de marina funktionerna. Dessa förbindelser ansluter energiproduktionsområdena till havs till energinätet i Finland och Europa samt förenar olika havsområden med varandra. Med beteckningen beskrivs både befintliga energiöverföringsförbindelser och identifierade förbindelsebehov, inklusive både elöverföringsnät och gas- och vätgasnät.

I utvecklingen av energiöverföringsförbindelserna är det viktigt att beakta konsekvenserna för havsmiljön och kulturarvet under vatten samt kustzonens värden. Energiöverföringsförbindelserna ska samordnas med andra former av områdesanvändning i havet och kustzonen.

Den ökade elproduktionen och goda energiöverföringsförbindelser möjliggör en säkrare energiförsörjning för kritiska funktioner. Havsbaserad vindkraft minskar beroendet av importerad energi, vilket förbättrar försörjningsberedskapen särskilt i krissituationer. Resiliensen ökar när el produceras på flera ställen till havs och på land. Produktionen till havs är också stabilare och mer förutsägbar än på land. Samtidigt medför den havsbaserade vindkraften nya säkerhetsutmaningar, särskilt i anslutning till energinätets sårbarhet och cybersäkerhet.

Utvecklingen av havsbaserad vindkraft är klimatsmart, eftersom den producerar nästan utsläppsfri energi, utnyttjar förnybara naturresurser, möjliggör utsläppsminskningar i hela samhället och minskar fossilberoendet. Energiöverföringsförbindelserna gör det möjligt att utnyttja förnybar energi på fastlandet.

I havsplanen har ingen annan områdesanvändning anvisats för energiproduktionsområdena, men t.ex. rekreationsanvändning är möjlig i begränsad utsträckning. Vindkraftsparker kan också erbjuda en färdig infrastruktur för forskning och miljöuppföljning.

Bottniska viken har goda förutsättningar för omfattande byggande av havsbaserad vindkraft. De potentiella områden för energiproduktion som identifierats i planeringsområdet finns i Bottenhavet utanför Sastmola, Björneborg och Raumo och även i den ekonomiska zonen. I de södra delarna av Skärgårdshavet, i norra Östersjön, finns också enligt en översiktlig analys ett potentiellt område för havsbaserad vindkraft. I de södra delarna av Skärgårdshavet ska byggandet av havsbaserad vindkraft samordnas med kraven hos försvarets verksamhet.

I anslutning till energiförsörjningen identifieras också behoven av energiöverföringsförbindelser i havsplaneringen. I planeringsområdet för Skärgårdshavet och södra Bottenhavet anvisas en översiktlig energiöverföringsförbindelse som följer kusten och som beskriver stamnätet för elöverföring samt de gas- och vätgasnät som utvecklas. Dessutom identifieras behovet av att överföra den energi som produceras i energiproduktionsområdena till kusten antingen som el eller

som någon annan energiform, såsom vätgas. I havsområdet har man dessutom identifierat en internationell energiöverföringsförbindelse till Sverige.

Som specialområde anvisas områdena för anläggningsområdet och slutförvaringen av kärnbränsle vid Olkiluoto kärnkraftverk i Euraåminne samt skyddszonen i anslutning till dem. Kärnkraftverkets verksamhet är kopplad till havet via kylsystemet. Kärnkraftverket använder havsvatten som kylvatten, som transporterar värme till havsområdet. Dessutom påverkar kärnkraftverket för möjligheterna att använda det närliggande havsområdet, och därför presenteras området i havsplanen.

5 Sjötrafik

5.1 Hamnar

I havsplaneringen identifieras internationellt betydelsefulla hamnar i TEN-T-stamnätet och det övergripande nätet samt andra regionalt betydelsefulla hamnar. TEN-T är ett transeuropeiskt transportnät som består av ett stamnät som ska färdigställas före 2030 och ett övergripande nät som ska färdigställas före 2050. Målet är ett säkert och hållbart trafiksystem inom EU som främjar smidig rörlighet för människor och varor.

Sjöfartsområden, fortsatta förbindelser på fastlandet samt trafikens smidighet och säkerhet är centralt knutna till hamnarnas verksamhets- och utvecklingsförutsättningar. Hamnarna är centrala flerbbruksområden samt knutpunkter för transport av människor och varor och det finns många industriverksamheter och logistikcentrum med hamnanslutning i hamnområdet. Hamnarna har en betydande roll för Finlands ekonomi och försörjningsberedskap. Hamnarnas roll som en del av den gröna omställningen är central när man övergår från fossila bränslen till förnybara energiformer och nya drivmedel. Den elektrifierade sjötrafiken kommer att mångdubbla energibehovet i hamnarna.

I havsplaneringen har man för att stödja en god status i den marina miljön också kartlagt de framtida muddringsbehoven i hamnar och farledsområden av klass I inom handelssjöfarten och identifierat de platser för dumpning av muddermassor som är lämpligast med tanke på skyddet av den marina miljön och kostnadseffektiviteten ([Hållbara alternativ för dumpning av muddermassor, 2020](#)). Områden som lämpar sig för muddring och dumpning av muddermassor i havet har inte anvisats på plankartan.

I havsplanen för Skärgårdshavet och södra Bottenhavet anvisas som TEN-T-hamnar två hamnar som hör till TEN-T-stamnätet: Åbo och Nådendal samt två hamnar i det övergripande TEN-T-nätet: Björneborg och Raumo. Med beteckningen Annan hamn anvisas dessutom hamnarna i Euraåminne, Nystad och Pargas. I planeringsområdet finns dessutom flera betydande fiskehamnar.

5.2 Sjöfartsområden

I havsplaneringen anvisas som sjöfartsområden i huvudsak farleder av klass 1 inom handelssjöfarten och andra livligt trafikerade havsområden. I havsplanen har sjöfartsområdena utformats så att de följer de faktiska trafikflödena och särskilt de tätaste och mest etablerade färdriktningarna. Områdena för sjötrafik identifierar trafikflödenas viktigaste huvudriktningar och knutpunkter. Områdena för sjötrafik beskriver inte bara enskilda rutter eller farleder, utan även större funktionella zoner. I synnerhet i Finska viken styrs största delen av sjötrafiken till farleder enligt trafiksepareringssystemet. I utvecklingen av sjöfartsområdena är det viktigt att beakta de framtida behoven inom sjöfarten och den maritima logistiken samt förutsättningarna för en säker sjöfart. I bakgrundsmaterialet till havsplanen presenteras farleder av klass 1 och 2 inom handelssjöfarten.

I planeringsområdet för Skärgårdshavet och södra Bottenhavet anvisar sjöfartsområdena trafikflöden till betydande hamnar för frakt- och passagerartrafik i området. I hamnarna i Björneborg, Raumo och Nådendal möjliggör farledernas djup även trafik med stora fraktfartyg året runt, och från Nådendal och Åbo går regelbunden passagerartrafik till Sverige. I Skärgårdshavet har man dessutom till vissa delar anvisat farleder av klass 2 på basis av skärgårdens interna trafikförbindelser.

Skärgårdshavet är ett vidsträckt och vindlande havsområde där tät skärgård, smala farleder och ställvis grunda områden ställer särskilda krav på sjöfarten.

Användningen av sjötrafikens rutter och deras framkomlighet kan också påverkas av årstidsvariationer, såsom vinterförhållanden, istäcke samt snabbt föränderliga väderförhållanden. Dessa faktorer framhäver betydelsen av fungerande och säkra rutter samt flexibiliteten i valet av rutter.

Utanför Euraåminne har man i havsplaneringen anvisat testningsområdet i Jaakonmeri med beteckningen specialområde. Området har reserverats för testning av autonom sjötrafik, fartyg och tillhörande teknologi. På vissa villkor kan rörelsebegränsningar införas i området, vilket kan ha konsekvenser för den övriga användningen av området.

5.3 TEN-T-funktionell förbindelse och funktionell förbindelse samt transportkorridor för beredskap

I havsplanen identifieras ekonomiskt och verksamhetsmässigt betydande befintliga och potentiella funktionella förbindelser som stöder näringarna, försörjningsberedskapen och den övriga välfärden i områdena. De TEN-T-funktionella förbindelserna är en del av transportkorridorerna i det transeuropeiska TEN-T-nätverket. Dessa s.k. TEN-T-korridorer är långväga transportkorridorer som förenar landsvägar, järnvägar, hamnar, flygplatser och inre vattenvägar mellan olika EU-länder. En funktionell förbindelse kan omfatta behov av turism- och rekreationsförbindelser samt infrastrukturförbindelser. I utvecklingen av förbindelserna ska man beakta behoven av att samordna olika branscher samt främja en mångsidig utveckling av förbindelserna.

Syftet med transportkorridorerna för beredskap är att trygga kritiska transportförbindelser mellan de nordiska länderna under alla förhållanden. Målet är att främja både civil och militär rörlighet och stödja säkra och kriståliga transportkedjor. Transportkorridorerna anvisas på plankartan och grundar sig på kommunikationsministeriets nordiska strategi för transportsystemberedskap (2026).

I planeringsområdet har man identifierat ett behov av en ny sjöförbindelse, den s.k. Öröleden. Den har märkts ut i planen med beteckningen funktionell förbindelse. Med beteckningen TEN-T-förbindelse anvisas förbindelsen Åbo-Stockholm, som är en del av TEN-T-stamnätskorridoren Skandinavien-Medelhavet. Som transportkorridorer för beredskap har man anvisat en

sjöförbindelse från Göteborg och Stockholm till Hangö och Åbo samt från Trondheim och Sundsvall till hamnarna i Raumo och Björneborg.

6 Fiskerinäring

Fiskerinäring är en viktig del av den hållbara användningen av Finlands havsområden och den blå ekonomin. I havsplaneringen granskas verksamhetsförutsättningarna för fiske och vattenbruk som en del av flerbruket av havet, genom att samordna näringsverksamhetens behov samt målen för en god status i den marina miljön. I planeringen identifieras områden och naturförhållanden som är viktiga för fiskerinäringen och strävar man efter att främja en förutsägbar och samordnad områdesanvändning.

I utvecklingen av fiskerinäringen betonas ett ekosystembaserat förhållningssätt, hållbar användning av fiskresurserna samt branschens anpassningsförmåga till de föränderliga miljö- och användningstrycken. Havsplaneringen stöder tryggheten av de långsiktiga verksamhetsförutsättningarna för fiske och vattenbruk samt samordningen av olika marina funktioner med beaktande av regionala särdrag.

6.1 Fiske och fiskehamnar

I havsplanen anvisas områden som i fråga om yrkesfiske är viktiga för nätfiske längs kusten och trålfiske på öppna havet. De nätfiskeområden som anvisats med fiskebeteckningen grundar sig på Naturresursinstitutets nätfiskematerial, som omfattar nätfiskeområden av klass 1. Materialet om trålfiske på öppet hav bygger i sin tur på material från Kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö (HELCOM) om fiskefartygens rörelser. Förpliktelserna i fråga om uppföljning och lokalisering gäller endast fiskefartyg över tolv meter, därför finns det inga heltäckande uppgifter om mindre fartygs rörelser. Materialet som beskriver trålningsområdena har kompletterats med uppgifter från Naturresursinstitutets utredning [Den finska trålfloattans fiskeområden i Östersjön 2010–2022](#). Fiskeområdena har anvisats generellt så att de är lämpliga med tanke på havsplanens skala. Det bör noteras att fångstplatserna varierar i tid och rum, på grund av fiskarnas rörelser och övriga omständigheter.

De fiskeområden som presenteras på plankartan är översiktliga och alla enskilda fångstplatser, såsom ryssjeplatser som är viktiga för yrkesfisket, presenteras inte på kartan på grund av havsplanens översiktliga karaktär. De har dock beaktats i planeringsprocessen och i bildandet av områdesavgränsningar och kan granskas i plankartans bakgrundsmaterial tillsammans med planen. I havsplanen anvisas också de viktigaste fiskehamnarna i varje planeringsområde. Fritidsfisket behandlas i havsplanen som en del av turism- och rekreationstemat.

Fiskenäringen är beroende av en god status för vattenmiljön och fiskbestånden. Fortplantningsområdena för de flesta fiskarter ligger nära kusten och i skärgården. De viktigaste fortplantningsområdena för fiskar är ett viktigt element vid definitionen av områden med ekologiskt betydelsefulla naturvärden under vatten (EMMA), som i havsplanen anvisas med beteckningen "Områden med betydelsefulla naturvärden under vatten".

Målet med havsplaneringslösningen är att trygga verksamhetsförutsättningarna för yrkesfisket i området samt att stärka produktionen av inhemsk fisk, som är central med tanke på försörjningsberedskapen. Produktionen kan inte plötsligt ökas betydligt under undantagsförhållanden, utan fiskerinäringarnas livskraft, ekonomiska hållbarhet och tillväxt måste utvecklas på olika sätt under normala förhållanden. Det småskaliga kustfiskets roll framhävs särskilt under konflikt- och undantagsförhållanden, då stora trålare inte kan fungera normalt på öppet hav och inte ens blir kvar i Finlands havsområden på grund av utländskt ägande och utländsk arbetskraft. Med tanke på försörjningsberedskapen är det viktigt att fisken kan föras i land i Finland. Detta understryker vikten av ett omfattande nätverk av fiskehamnar.

Förbättringen av den inhemska vilda fiskens livsmiljöer och stödet för hållbart fiske stärker den marina miljöns status, livsmedelstryggheten och försörjningsberedskapen. Hållbart fiske är en källa till klimatvänlig och hälsosam mat. Klimatförändringarna förändrar fiskbeståndets struktur, påverkar vattendragens status och kan också orsaka oväntade, snabba konsekvenser.

Oljeskador, muddringar och byggande av havsbaserad vindkraft hotar fiskbeståndens livsmiljöer. Det behövs mer forskningsdata särskilt om den havsbaserade vindkraftens inverkan på fiskbestånden.

Havsbaserad vindkraft och fiske i samma område har konstaterats vara utmanande. Samordningen ska göras redan vid planeringen av områden för havsbaserad vindkraft och kraftverkens läge, varvid tidig dialog i bästa fall kan ge goda resultat och spara de allra viktigaste områdena för fisket från byggande.

Områdena som anvisas med fiskebeteckning är vidsträckta och beskriver fiskets intensitet i södra Bottenhavet. Fiskeområdenas omfattning och fångstmängder är också betydande i hela Östersjöområdet. Vid kusten i Satakunta har man dessutom anvisat trålfiskeområden och ett område för ryssjefiske som grundar sig på information som samlats in 2019 direkt från fiskare inom ramen för projektet PanBaltic Scope.

I området finns ett omfattande nätverk av fiskehamnar. De viktigaste fiskehamnarna i området är: Kasnäs, Nystad/Suukari, Laupunen, Tuomarainen, Teersalo, Humalkari, Haapala, Hakkenpää, Ihattula, Källdinge, Pyhämaa, Särkänsalmi, Raumo, Räfsö, Lampoori, Vasikkari, Krookka och Kasaböle. Lampoori och Kasaböle är också baser för fiskodling på öppet hav.

6.2 Vattenbruk

I havsplaneringen anvisas potentiella områden för vidareodling av fisk med beteckningen vattenbruk. Potentiella områden för fiskodling har presenterats som översiktliga strategiska beteckningar. Utgångspunkten för utvecklingen av vattenbruket är de möjligheter som nya teknologier medför gällande placeringen av fiskodlingen, så att belastningen på havet och havsmiljön är så liten som möjligt.

Identifieringen av potentiella områden grundar sig på Naturresursinstitutets utkast till plan för lokaliseringstyrning av fiskodling. Den nya planen för lokaliseringstyrning av fiskodlingen i havsområdet gäller som tidigare endast fortsatt vidareodling av fisk. För närvarande används material om den uppdaterade planen för lokaliseringstyrning på remiss, den uppdaterade planen för lokaliseringstyrning har ännu inte färdigställts och godkänts.

Planen för lokaliseringstyrning omfattar hela Fastlandsfinlands havsområde. Fiskarnas yngelproduktion och vinterförvaringsområden ingår inte i planen för lokaliseringstyrning, liksom inte heller territorialvattnen i landskapet Åland. En miljörapport enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program har utarbetats om konsekvenserna av planen för lokaliseringstyrning (miljörapport enligt planen för lokaliseringstyrning av fiskodlingen i havsområdet 2025).

I havsplaneringen anvisas potentiella havsområden för vidareodling av fisk med beteckningen vattenbruk. Identifieringen av områdena grundar sig på FINFARMGIS-metoden, som utvecklats i Naturresursinstitutets innovationsprogram för vattenbruk och som bygger på en ekosystembaserad strategi. Metoden används för att utgående från miljömässiga, sociala och ekonomiska kriterier bedöma områdenas lämplighet för fiskodling.

Som ett resultat av en multikriteriebedömning och analys av kostnadsytor som baserar sig på geodatamaterial har man utarbetat en synteskarta, som beskriver de områden som i modelleringen klassificerats som bäst lämpade för stora fiskodlingsanläggningar i Finlands havsområden. Målen för vatten- och havsvården kan dock ställa upp ramvillkor för utnyttjandet av dessa potentiella områden.

Två tredjedelar av den fisk som produceras i Fastlandsfinland produceras i havet. Majoriteten delen av detta, cirka 40 procent, produceras i Skärgårdshavet. Medelstorleken på matfiskanläggningarna är liten och företagets produktion är spridd i många små enheter i skydd av skärgården. Genom den riksomfattande lokaliseringstyrningen av vattenbruket har man strävat efter att hitta lämpliga odlingsplatser för fiskodling med tanke på miljöskyddet, vattenbruksnäringen och andra former av vattenanvändning.

I havsplaneringen har man utifrån modelleringsresultaten och annan tillgänglig planeringsinformation identifierat områden som lämpar sig för vattenbruk särskilt i den yttre skärgården i Skärgårdshavet och i de yttre kustvattnen i södra Bottenhavet. I södra Bottenhavet har fem och i Skärgårdshavet åtta potentiella områden anvisats för fortsatt odling av fisk. I Egentliga Finland grundar sig vattenbrukets potential på värdeområdena för den bästa femtedelen av FINFARMGIS-modelleringen, som har preciserats utifrån annan planeringsinformation. I Satakunta grundar sig de potentiella områdena på områden som producerats av FINFARMGIS-analysen och som har det allra högsta lämplighetsvärdet.

Vid valet av områden har Bottenhavets nationalpark och andra skyddsområden använts som uteslutande faktorer. Fiskodling anvisas inte heller i potentiella områden för byggande av havsbaserad vindkraft.

I planeringen av potentiella områden för vattenbruk har vattnens nuvarande ekologiska status och de begränsningar som detta medför beaktats. Beteckningarna grundar sig på en bedömning av hållbara lösningar i framtiden som möjliggörs av ny teknik och som förenar miljö- och produktionsmålen. Vattenbruk är möjligt i de områden och i den omfattning som vattnets tillstånd tillåter.

7 Turism och rekreation

I havsplanen identifieras områdeshelheter som med tanke på turism och rekreation är antingen betydande eller potentiella med tanke på utvecklingen av turismen och rekreationsanvändningen. Utöver turistmålen omfattar beteckningarna centrala målområden för båtliv, fritidsaktiviteter och allmänt rekreationsbruk samt områden som är viktiga för fritidsfiske och jakt, inklusive rekreation på egen hand, såsom att röra sig i och betrakta naturen. Kulturlandskap och värdeobjekt under vattnet är också intressanta dykobjekt och betjänar turism och rekreation. I havsplaneringen identifieras dessutom tysta områden samt förbindelser för turism- och rekreation.

Områdena är ofta också koncentrationer av kulturella ekosystemtjänster som har identifierats i Finlands miljöcentrals utredning [Värdeområden för ekosystemtjänster i Finlands havsområden](#) (Syke 2024). Turism- och rekreationsområdena har många beröringspunkter med värdena hos både den byggda kulturmiljön och det immateriella kulturarvet, och till exempel möjligheterna till fritidsfiske och jakt som rekreationsanvändning kan stöda en livskraftig skärgårdskultur och lokal identitet.

Attraktionsfaktorerna i områden för turism och rekreation har oftast att göra med skärgårdens och kustens natur- och kulturvärden, vars bevarande har en central ställning med tanke på utvecklingen av turismen och rekreationsanvändningen. Viktiga synvinklar i utvecklingen av områdena är således bland annat en god status i den marina miljön, hållbara funktioner, hantering av belastningen på miljön samt bevarandet av en fri strand och en strand i naturtillstånd.

I utvecklingen av turismen betonas beaktande av regionala särdrag, stärkande av verksamhetsförutsättningarna för den marina turismen, skapande av funktionella helheter, tillgänglighet samt främjande av åretruntlivet. Dessutom är det särskilt med tanke på rekreationsanvändningen viktigt att se till att det finns tillräckligt med obebyggda havsstränder i naturtillstånd, vilket också har lyfts fram i utredningen [Obebyggda och bebyggda stränder vid den finska havskusten](#) (Havsplanering 2019).

Utöver Bottenhavets och Skärgårdshavets nationalparker är bland annat Raumo skärgård, fästningsön Kuuskajaskari, Kylmäpihlaja fyr, Laitakari och fyrön Säbbskär i Luvia, Yyteri och Räfsö i Björneborg, Oura skärgård i Sastmola och rekreationsfiskeområdet vid Sastmola å, Enskärs fyr, Skärgårdens ringväg, Jurmo, fästningsön Öro, Bengtskärs fyr, vikingacentret i Rosala och Utö betydande objekt i området.

Beteckningen turism- och rekreationsförbindelse anvisas i havsplaneringen utifrån basfarleden för båttrafik. Fritidsbåtstrafiken på Bottenhavet går huvudsakligen längs kusten. De småbåtshamnar som är mest betydelsefulla för utveckling av turismen i landskapet är Krookka i Sastmola, Räfsö i Björneborg, Laitakari i Luvia i Euraåminne, Syväraumanlahti och Poroholma i Raumo. Skärgårdshavet är i sin helhet ett starkt turism- och rekreationsområde både internationellt och

nationellt. Tabellen beskriver de zoner för utveckling av turism och rekreation i Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet som presenteras i havsplanen

Områdets namn	Beskrivning
Sastmola å och Oura skärgård	Sastmola å är en betydande destination för rekreativ fiske, och utmed ån finns ett mångsidigt utbud av turism- och inkvarteringstjänster. En maritim atmosfär råder vid Krookka gästhamn, liksom i Oura skärgård, där den gamla lotsstationen börjat användas för turismändamål.
Björneborg delta och dyner	Yterter med sina dyner är en nationell landskapssevärdhet, och Kumo älvs mynning, eller delta, är Nordens mest vidsträckt. Björneborgs kust har en mångsidig fågelfauna, och ett omfattande nätverk av fågeltorn erbjuder goda möjligheter till fågelskådning.
Euraåminne från Laitakari till Luvia skärgård	Från Laitakari gästhamn är det lätt att ta sig till Bottenhavets nationalpark. På holmen Nirvo finns en utflyktshamn. På fyrön Säbbskär finns en mångsidig fågelfauna och Finlands näst äldsta fågelstation.
Gamla Raumo och skärgårdens vandringsleder	Gamla Raumo är inte bara ett världsarvsobjekt, utan också ett levande stadscentrum med butiker. Raumo har ett mångsidigt utbud av turismtjänster till havs, vilket gör det möjligt för besökare att ta sig till skärgården och Bottenhavets nationalpark också utan egen båt.
Kihti-Ströömi	Ströömi havsfarled. Skärgårdsbosättning i Väståboland (Västra och Östra Saverkeit, Björkö, Mossala, Åvensor, Keistiö, Kolko, Jumo, Åselholm), Houtskärs kyrka med omgivning, Iniö kyrkby, Gustavs kyrka med omgivning, Lypertö by och lotsstation, Katanpää fästning.
Erstan	Erstans havslandskap. Herrgården Ekstensholm, Sjalö spetälskehospital, trävillaområdet i Runsala, hamn-, varvs- och industriområdet vid Aura ås mynning.
Östra Skärgårdshavet	Dalsbruks historiska industriområde, Öro fort, Hitis kyrkby, bybebyggelsen i Kimitoöns yttre skärgård (Rosala och Böle, Högsåra, Holma), Dragsfjärd kyrka med omgivning.

8 Kulturarv och skärgård

I havsplanen anvisas betydande koncentrationer av kulturvärden som omfattar bland annat nationellt värdefulla landskapsområden (VAMA 2021), maritima byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY 2009) och nationellt betydande arkeologiska objekt (VARK 2024). Dessutom omfattar koncentrationerna kulturlandskap och värdeobjekt under vatten, traditionsområden för kustfiske och -jakt samt helheter med anknytning till det marina kulturarvet, såsom krigshistoria, sjöfart, vårdbiotoper, landskap samt kust-, skärgårds- och villakultur. Centrala material som stöder temat kan ses i plankartans bakgrundsmaterial tillsammans med planen.

Enligt planeringsprincipen är det vid utvecklingen av områdeshelheterna viktigt att beakta bevarandet av områdenas särdrag, kulturvärdenas känslighet och värnandet om dem, områdenas tillgänglighet, naturvärdena, värdet av det öppna marina landskapet och kulturlandskapet under vatten samt de maritima näringarna.

Östersjön är en globalt unik miljö med tanke på kulturarvet under vattnet. Årtusenden av mänsklig verksamhet har gjort att det finns rikligt med kulturarv på Östersjöns botten. Utöver vrak och förlisningsplatser består kulturarvet under vatten av undervattenskonstruktioner, såsom hamn- och försvarsanordningar samt fiskekonstruktioner, bostads- och gravplatser som hamnat under vatten, offerplatser samt olika fynd av lösöre. Tillsammans med sin upptäcktsmiljö under vatten bildar de ett kulturlandskap under vatten.

Kust- och skärgårdskulturen är också förknippad med immateriella kulturarvsfaktorer, med vilka avses kust- och skärgårdssamhällenas levande seder, kunskaper och färdigheter. De är bland annat gamla fiskemetoder, båtbyggnadstraditioner, sjöfartstraditioner samt fester och ritualer i anslutning till havet.

Kulturarvsområdena omfattar också kulturella ekosystemtjänster som människor upplever i olika fysiska miljöer helt eller delvis via naturen. Kulturtjänsterna innefattar friluftsliv och naturturism, estetik, andliga, religiösa och historiska värden, information om kultur och konst, vetenskap och fostran samt naturens egenvärde.

Vid avgränsningen av skärgårdsområdena har man beaktat variabler som påverkar bildandet av en livskraftig skärgård, bland annat boende, näringar, tjänster, tillgänglighet, goda infrastrukturförbindelser och kulturmiljöer. I utvecklingen av skärgårdsområdena är det viktigt att främja förutsättningarna för fast bosättning samt beakta upprätthållandet av en livskraftig skärgårdskultur, multilokalitet, utövandet av ett mångsidigt näringsliv samt tillgängligheten till trafiktjänster och digitala tjänster. Det är viktigt att utveckla områdenas infrastruktur så att de stöder området livskraft och särdrag. Skärgårdsområdenas betydelse och särdrag med tanke på den övergripande säkerheten och försörjningsberedskapen identifieras och beaktas när områdena utvecklas.

I rapporten [Zonerna i havsplanen, områdena för beteckningen skärgård och YKR-data](#) (Egentliga Finlands förbund 2020) redogörs med hjälp av kartor, diagram och tabeller för information om människor som bor i havsplanens zoner och i områden för beteckningen skärgård, byggnader i zonen och befintliga arbetsplatser.

I havsplanen för Skärgårdshavet och södra delen av Bottenhavet anvisas åtta helheter av kulturarvsvärden som representerar dragen hos olika typer av kulturarv som är typiska för planeringsområdet för Skärgårdshavet och södra Bottenhavet. Dessa områden beskrivs i tabellen. Planeringsområdets kulturarvsvärden fungerar som attraktionsfaktorer för utvecklingen av turismen.

Den omfattande skärgårdshelhet som utgör Skärgårdshavet och där den lokala skärgårdskulturen, åretrunt- och fritidsboendet, de maritima branscherna samt skärgårdsnaturen och skärgårdens kulturarv förenas, anvisas i havsplanen med beteckningen Skärgård. Skärgårdens kärnområde har avgränsats i stor utsträckning till bl.a. Pargas, Kimitoön, Åbo, Nådendal, Tövsala, Gustavs och Nystads kommuner. Helheten omfattar också Skärgårdshavets biosfärområde. Vid utvecklingen av området är det viktigt att främja förutsättningarna för permanent boende, beakta upprätthållandet av en livskraftig skärgårdskultur, utövandet av mångsidig näringsverksamhet samt områdenas tillgänglighet året runt. Det är viktigt att utveckla områdenas infrastruktur så att de stöder områdets livskraft och särdrag.

Tabellen beskriver de områden för kulturvärden i Skärgårdshavet och i södra Bottenhavet som presenteras i havsplanen.

Områdets namn	Beskrivning
Sastmolas gamla byar	Bottniska vikens strandväg har anor från medeltiden. Längs det avsnitt som följer Sastmola kust finns flera gamla byar med bondgårdar, samt småbruk och fiskehamnar som tillkommit genom fiskenäringen.
Björneborgs maritima landskap	I landskapen längs Björneborgs kust möts maritim atmosfär, kulturarv och naturvärden: Vittisbofjärd och Räfsö kyrkbyar, industri- och trävillamiljöer, sjöfartshistoria samt Yyteris landskapssevärdhet och vidsträckta havsstrandängar.
Luvia skärgård och den gamla havsviken (vid Euraåminne)	De byar som uppstått kring den gamla havsviken i Euraåminne, samt fiskelägena i den splittrade skärgården, berättar om kustens närings- och bosättningshistoria. Sebbskärs fyr och personalbyggnaderna är byggda på 1870-talet.

Raumoregionen: världsarv, fyrar och fästningar	Kring Raumo finns ett mångsidigt maritimt kulturarv: från anspråkslösa skärgårdshemman till Gamla Raumo som fått sin nuvarande skepnad under sjöfartens guldålder, samt försvarsbefästningar från medeltiden till första världskriget.
Kihti-Ströömi	Ströömi havsfarled. Skärgårdsbosättning i Väståboland (Västra och Östra Saverkeit, Björkö, Mossala, Åvensor, Keistiö, Kolko, Jumo, Åselholm), Houtskärs kyrka med omgivning, Iniö kyrkby, Gustavs kyrka med omgivning, Lypertö by och lotsstation, Katanpää fästning.
Erstan	Erstans havslandskap. Herrgården Ekstensholm, Själo spetälskehospital, trävillaområdet i Runsala, hamn-, varvs- och industriområdet vid Aura ås mynning.
Östra Skärgårdshavet	Dalsbruks historiska industriområde, Öro fort, Hitis kyrkby, bybebyggelsen i Kimitoöns yttre skärgård (Rosala och Böle, Högsåra, Holma), Dragsfjärd kyrka med omgivning.
Sydvästra Skärgårdshavet	Skärgårdshavets havslandskap. Bybebyggelsen i Väståbolands yttre skärgård (Jurmo, Björkö, Aspö, Nötö, Sandholm, Lökhalm, Borstö, Berghamn, Österskär), Utö fort, fyr- och lotssamhälle.

9 Marin industri

Den marina industrin, sjöfarten och hamnfunktionerna är huvudbranscher i det maritima klustret, som består av maritima näringar. Med marin industri avses byggande, utrustning och reparation av fartyg och maritima konstruktioner samt produktion av maskiner, anordningar och andra system i anslutning till dem. Den marina industrin innefattar också hamn- och vattenbyggande. Helheten omfattar också service- och logistiktjänster samt planerings- och ingenjörstjänster, programvaru-, automations- och digitala lösningar

Den marina industrin är huvudsakligen belägen i hamn- och varvsområden samt i industriområden vid kusten. Företagsnätverket i anslutning till branschen täcker dock i större utsträckning hela landet.

Den marina industrin tillgodoser de marina aktörernas behov. Produktionen och innovationerna inom den marina industrin riktas till sjötrafiken, Finlands försörjningsberedskap och säkerhet samt energiproduktionen och olje- och gasproduktionen. Den marina industrin är en internationell bransch, och goda transportförbindelser på land och till havs är viktiga för branschens konkurrenskraft.

Den marina industrin har i planeringsområdets båda landskap identifierats som en betydelsefull bransch också ur den regionala utvecklingens synvinkel. Till stöd för denna synvinkel har sammanlagt tre koncentrationer av marin industri anvisats på plankartan: Björneborg, Raumo och Åbo/Nådendal.

10 Utvinningsbranschen

I havsplanen anvisas inga potentialer för mineralutvinning. Det finns ännu ingen tillräcklig kunskapsbas för att anvisa potentiella områden, och det är svårt att anvisa potential i havsplanen eftersom mineralutvinningsobjekten är små till arealen. Utvinningssektorn identifierades i [visionsarbetet](#) som en framtidsbransch, sektorn granskades också i [rapporten](#) om situationsbilden för den blå ekonomin. Havsbottens sandreserver, såsom sand- och grusformationer, är i typfallet också områden med mycket höga naturvärden, så områden för mineralutvinning borde placeras i djupt belägna områden som saknar betydelse sett till sin mångfald.

11 Blå bioteknik

Potentialer inom blå bioteknik har inte anvisats i havsplanen, eftersom det ännu inte finns några mer ingående undersökningar och utredningar. Blå bioteknik identifierades i [visionsarbetet](#) som en viktig framtidsbransch, sektorn granskades också i [rapporten](#) om situationsbilden för den blå ekonomin. Branschen är indirekt en del av målet att främja god status i den marina miljön, eftersom ett hav med god status också förmår producera högklassiga råvaror för bioteknikens behov.

12 Försvar

Tryggheten av försvarsmaktens verksamhetsförutsättningar har beaktats i havsplaneringsprocessen. Försvarsmaktens områden anvisas i regel inte i havsplanen, men de presenteras som en del av bakgrundsmaterialet. Skyddsområden och skjut- och övningsområden till havs som avses i territorialövervakningslagen har beaktats i havsplanen. Försvarsmaktens skydds-, begränsnings- och riskområden ingår i plankartans bakgrundsmaterial och kan ses tillsammans med planen.

Havsområdena är strategiskt viktiga för försvarssystemet och den militära verksamheten och användningen av dem kan medföra särskilda behov och restriktioner. Genom planeringslösningarna tryggas försvarsmaktens verksamhetsförutsättningar samt möjligheter till övning, övervakning och utveckling av funktionerna samtidigt som samordningen med andra marina funktioner beaktas. I planeringen av försvaret betonas myndighetssamarbetet samt betydelsen av framförhållning och flexibilitet i det föränderliga säkerhetsläget.

I framtiden förutsätter den ökade användningen av havet, i synnerhet byggandet av havsbaserad vindkraft och tillhörande infrastruktur, en omsorgsfull samordning med försvarets och gränsövervakningens behov. I praktiken avspeglas detta i att potentialen för havsbaserad vindkraft i huvudsak är koncentrerad till Bottniska viken. I planeringen ska man säkerställa att de nya havsanvändningsformerna inte försämrar försvarsmaktens övervaknings-, övnings- och funktionsförmåga eller minskar möjligheterna att utveckla verksamheten.

I Skärgårdshavet och södra Bottenhavet har havsområdena en central betydelse med tanke på den nationella säkerheten och försvaret. Områdets maritima infrastruktur, hamnar, farleder och skärgårdens verksamhetsmiljö stöder försvarsmaktens, gränssäkerhetens och andra myndigheters övervaknings-, övnings- och aktionsberedskap samt försörjningsberedskapen.

I Skärgårdshavets och södra Bottenhavets planeringsområde finns sex marina skjut-, övnings- och skyddsområden: Skinnarvik (Kimito), Öro, Utö, Gyltö, Houtskär och Pansio, som alla är belägna i Skärgårdshavet. Områdena bildar en för försvaret viktig helhet som stöder Försvarsmaktens övnings-, utbildnings- och övervakningsfunktioner samt utvecklingen av operationer till havs. Skärgårdens struktur, de varierande vattenområdena och läget i närheten av centrala sjötrafik- och kustområden gör området försvarsmässigt betydelsefullt.

I havsplaneringen har man säkerställt att verksamhetsförutsättningarna för dessa områden bevaras på lång sikt och att de kan samordnas med den övriga havsanvändningen, såsom sjötrafik, turism och rekreation, med beaktande av säkerhetsaspekterna.

